

بسمه تعالی

وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری
سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران
مدیریت مالکیت فکری
(سند IP6 پنج صفحه)

شیوه نامه ارزیابی و تأیید اختراعات

آبان ماه ۸۸

مقدمه:

با توجه به اهمیت ارزیابی اختراعات ثبت شده در توسعه علمی و فنی کشور و با عنایت به مفاد بند ۳ از بخش ج ماده ۲ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، با توجه به حکم شماره ۱۰۰/۱۲۵۵/۲۴۶۸ مورخه ۸۸/۲/۱۵ وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری مأموریت ارزیابی و تأیید اختراعات، اکتشافات و نوآوریها به سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران واگذار شده است. از آنجاییکه مأموریت فوق با همکاری دانشگاهها، مراکز تحقیقاتی و پارک های علم و فناوری انجام خواهد شد، این شیوه نامه جهت تعیین چگونگی ارزیابی اختراعات مرتبط با مراحل مختلف ثبت اختراع ارائه می گردد و برای ارزیابی اختراعات در کلیه مراکز علمی، پژوهشی و دانشگاهی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۱: تعاریف

وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

سازمان: سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران

شورا: شورای مالکیت فکری سازمان

اداره اختراعات: اداره ثبت اختراعات وابسته به اداره کل مالکیت صنعتی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

اختراع: محصول یا فرآیندی است که راه نوینی را جهت انجام کاری ارائه می دهد یا راه حل فنی جدیدی را برای مشکلی فنی پیشنهاد می کند.

ارزیابی اختراع: ارزیابی عبارت است از کارشناسی و بررسی اختراع از نظر شکلی و ماهوی.

سامانه: سامانه الکترونیکی حمایت از اختراعات که توسط دفتر مالکیت فکری طراحی و راه اندازی شده است.

متقاضی: شخصی است حقیقی و یا حقوقی که جهت مشاوره و یا ارزیابی اختراع خود به سامانه مراجعه نموده است.

مراجع: مراجع منطقه ای مالکیت فکری که توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری معرفی گردیده اند.

کارشناس: شخصی است که به ارزیابی اختراع پرداخته و در زمینه مالکیت فکری و اختراعات آموزشهای لازم را دیده باشد.

دفتر: دفتر مالکیت فکری مراجع منطقه ای مالکیت فکری

ماده ۲: تشکیل پرونده

الف- تعیین در خواست متقاضی

متقاضی پس از ورود به سامانه و ثبت اطلاعات فردی خود در فرم مراجعین (فرم IP10) می تواند از بین موارد زیر، مورد یا موارد نیاز خود را انتخاب نماید.

- مشاوره جهت ثبت اختراع در داخل کشور
- مشاوره جهت ثبت اختراع در خارج کشور
- مشاوره جهت تجاری سازی اختراعات
- ثبت اختراع در خارج کشور
- تایید اختراع ثبت شده در داخل کشور
- تایید اختراع ثبت شده در خارج کشور

ب- حمایت از ثبت اختراع در داخل یا خارج کشور

چنانچه متقاضی اختراع خود را در داخل و یا خارج کشور ثبت نکرده باشد با راهنمایی کارشناسان می تواند نسبت به تکمیل مدارک و ثبت در اداره اختراعات کشور مورد درخواست اقدام نماید.

ماده ۳: ارزیابی اختراعات ثبت شده در داخل کشور

متقاضی جهت ارزیابی اختراع ثبت شده در داخل کشور موارد زیر را تکمیل و جهت بررسی به دفتر ارسال می نماید.

گواهی ثبت اختراع، تکمیل فرم مشخصات اختراع (فرم IP20)، شرح فنی اختراع (ارائه شده به اداره اختراعات)، ارائه تأییدیه از سایر نهادها در صورت وجود و ارائه اصل فیش واریزی بابت هزینه کارشناسی

الف- بررسی شکلی

ابتدا اصالت گواهی ثبت اختراع از طریق جستجو در روزنامه رسمی و یا ارائه کپی برابر با اصل گواهی ثبت احراز می شود. چنانچه اختراع ثبت شده دارای شرح اختراع استاندارد باشد، مراحل ارزیابی ادامه می یابد، در غیر این صورت با راهنمایی کارشناسان دفتر و تهیه شرح اختراع جدید طبق استانداردهای تعیین شده متقاضی نسبت به ثبت اختراع با عنوان اصلاحی اقدام نموده و درخواست ارزیابی مجدد می نماید. دفتر پس از تکمیل مدارک توسط متقاضی به تشکیل پرونده در سامانه و ارائه کد رهگیری به متقاضی مبادرت می نماید تا از این پس بتواند پرونده را با کد رهگیری پیگیری نماید.

تبصره: شرح اختراع استاندارد شامل بخشهای عنوان اختراع، زمینه فنی مربوط به اختراع، دانش قبلی مربوطه، ارزیابی دانش قبلی، افشای اختراع، ارائه راه انجام اختراع، تأثیرات سودمند اختراع، ادعاها، چکیده و اشکال می باشد.

ب- تعیین محل کارشناسی

دفتر پس از بررسی شکلی پرونده، با توجه به شرح فنی ارائه شده نسبت به تعیین محل کارشناسی و ارسال پرونده اقدام می نماید. محل کارشناسی می تواند درون سازمانی و یا برون سازمانی باشد. چنانچه تخصص مورد نیاز جهت ارزیابی پرونده درون سازمان موجود باشد، پرونده به پژوهشکده مربوطه ارجاع می شود. در مواردیکه نیاز به بررسی پرونده در خارج از سازمان باشد، به یکی از مراجع و یا در موارد استثنایی به یکی از نهادهای علمی معتبر ارسال می گردد.

ج- بررسی ماهوی

جهت بررسی ماهوی، پرونده های ارجاعی به پژوهشکده ها از طریق رییس پژوهشکده به رییس گروه و پس از آن به کارشناس ارجاع می شود تا در مدت زمان مشخصی (حداکثر ۲۰ روز) نتیجه کارشناسی خود را اعلام نماید. در ابتدا کارشناس با مطالعه دقیق شرح اختراع و ادعاها اقدام به جستجو در بانکهای اطلاعاتی نموده تا شرط اول اختراع یعنی تازگی آن احراز شود. سپس کارشناس با رویکرد تعیین مشکل و راه حل ارائه شده شرایط دیگر اختراع یعنی داشتن گام اختراعی و کاربردی بودن را بررسی می نماید. در مرحله بعد کارشناس فرم ارزیابی اختراعات (فرم IP30) را که بر روی وبگاه دفتر قابل دسترسی می باشد، تکمیل نموده و همراه با اصل پرونده جهت مطرح شدن در شورای علمی گروه آماده می نماید. پس از جلسه شورای علمی گروه، نتیجه همراه با اصل پرونده جهت تصویب به شورای پژوهشکده ارسال می گردد. نتیجه نهایی به همراه صورتجلسه شورای گروه و پژوهشکده، طی نامه رییس پژوهشکده به دفتر اعلام می گردد.

د- صدور گواهی تأیید

چنانچه نتیجه ارزیابی مثبت باشد، پس از ارسال پرونده ها از محل کارشناسی به مدیریت مالکیت فکری سازمان، کارشناسان مدیریت مالکیت فکری خلاصه گزارشی از پرونده ها تهیه کرده و جهت تأیید نهایی به شورای تخصصی ارزیابی اختراعات ارائه می دهند.

ماده ۴- ارزیابی اختراعات ثبت شده در خارج از کشور

متقاضی جهت ارزیابی اختراع ثبت شده در خارج از کشور موارد زیر را تکمیل و جهت بررسی به دفتر ارسال می نماید. تقاضانامه ثبت اختراع فایل شده که شامل شرح اختراع می باشد، گزارش جستجو، گواهی گرننت در صورت وجود، سایر مکاتبات با اداره ثبت اختراعات مربوطه و فیش پرداختی برای هزینه کارشناسی.

الف- بررسی شکلی

ابتدا اصالت گواهی ثبت اختراع از طریق جستجو در سایت دفتر ثبت اختراعات مربوطه احراز می شود. دفتر پس از تکمیل مدارک توسط متقاضی به تشکیل پرونده در سامانه و ارائه کد رهگیری به متقاضی مبادرت می نماید تا از این پس بتواند پرونده را با کد رهگیری پیگیری نماید.

ب- ارسال پرونده به مدیریت مالکیت فکری سازمان

دفتر پس از تشکیل پرونده، اصل پرونده و ضامم را به مدیریت مالکیت فکری سازمان جهت بررسی ارسال می نماید.

ج- کارشناسی پرونده

کارشناسان مدیریت مالکیت فکری سازمان مدارک پرونده و بخصوص گزارش جستجو را بررسی کرده و در صورتیکه گزارش جستجو حاوی نکات منفی نباشد تأییدیه توسط مدیریت مالکیت فکری سازمان با ذکر مرحله ثبت صادر می شود.

د- صدور گواهی تأیید

گواهی تأیید اختراع ثبت شده در خارج از کشور پس از مطرح شدن پرونده در شورای تخصصی ارزیابی اختراعات صادر می گردد.

تبصره: مراحل ثبت اختراع عبارت است از: ارائه تقاضانامه ثبت اختراع و تشکیل پرونده، بررسی اولیه پرونده و تأیید تازگی و گام(های) اختراعی، چاپ و نشر تقاضانامه، شرح فنی اختراع و گزارش جستجو، بررسی نهایی پرونده، اعطای گواهینامه ثبت پتنت و تمدید سالیانه تا مدت بیست سال.

ماده ۵- امتیاز بندی اختراع

با در نظر گرفتن مواد قبلی و با استفاده از جدول زیر شورا اختراع را امتیاز بندی می نماید:

حداکثر امتیازات

۰/۵ امتیاز	۱-۵- ثبت اختراع در سازمان ثبت
۲ امتیاز	۲-۵- ثبت اختراع در سازمان ثبت و تأیید شورا طبق ماده ۲
۵ امتیاز	۳-۵- ثبت اختراع در سازمان ثبت و تأیید علمی شرح اختراع و نمونه ساخته شده مورد تأیید سازمان
۷ امتیاز	۴-۵- ثبت اختراع در خارج از کشور تا پایان مرحله انتشار و دارا بودن نتیجه مطلوب در گزارش جستجو
۱۰ امتیاز	۵-۵- اخذ گواهی اعطای حق ثبت اختراع از خارج از کشور
۱۰ امتیاز	۶-۵- فروش اختراع و یا امتیاز اختراع به شرکتهای داخلی یا خارجی

تبصره: موارد ۵-۱ تا ۵-۵ می باید به صورت پشت سر هم انجام پذیرد و حداکثر امتیاز ذکر شده در هر مرحله، مجموع امتیازات مراحل قبلی است.

این شیوه نامه با یک مقدمه، ۵ ماده و ۳ تبصره در جلسه مورخ ۸۸/۷/۲۷ به تأیید شورای تخصصی ارزیابی اختراعات سازمان رسید و به مدت یکسال به صورت آزمایشی اجرا می شود.